

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlık Bakanlığının Sağlık Net Projesi kapsamında uygulanmak istenen genelde ile kişinin özel ve tıbbi verilerinin ihtiyaç halinde kullanımı için depolanması yasal ve etik sorgulamalara tabi tutulmuştur. Genelgenin kamuoyunda oluşturduğu algı, Anayasa'nın 20'nci Maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci Maddesinin, BIYOTIP Sözleşmesinin açık ihlalidir. Gizlilik ve mahremiyet içeren bilgilerin izinsiz depolanması ancak kullanımı için izin gerektirmesi gibi dahiyan bir fikir ile hazırlanan genelgenin iptali ve Sağlık Bakanlığının bu uygulamasındaki yetersizliğinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Veli AĞBABA
Malatya Milletvekili

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Ahmet AKIN
Balıkesir MV.

Karın Arslan
Denizli

Abdullah ULUPETTERİ
Adana MV.

İsmail

İsmail

Cetin Ömür Bursalı
Ant. MV.

Nurhayat Altın Kayışpınar
Bursa MV.

Mahmut Tural
İstanbul

Hüseyin ÇAMAK
Mersin

Recep Sarıhan
Ant. MV.

İsmail

Mehmet GÖKDAG
G. Ant. MV.

Kadim Durmaz
Tokat

CEYHAN İRGİL
Bursa MV.

M. ÖZALP

Lale Karabıyık

İsmail

VECDİ
GÜZÜMBAŞI
KIRILARELİ
Bursa

Erkan Aydin

Bursa MV.

Özcan Rızoğlu
İzmir

183

GEREKÇE

Sağlık Bakanlığı'nın hastaların tüm bilgilerinin elektronik ortamda verilmesi için başlattığı uygulamanın özel sağlık kuruluşlarına gönderdiği yazıyla 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren kurulan 'Sağlık Net 2' sistemine veri gönderiminin zorunlu olacağını bildirmesi ile kamuoyunda ve ilgili sivil toplum kuruluşlarında oluşan tepki eleştiriler artmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 11.07.2012 tarih ve 28350 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan '*Genel Sağlık Sigortası Verilerinin Güvenliği Ve Paylaşımına İlişkin Yönetmelik*'te bulunan kimi hükümler, özel hayata müdahale edildiği endişelerini arttırmıştır. Çünkü basına da yansıdığı gibi söz konusu Yönetmelikte SGK ile sözleşmeli özel sağlık kurum ve kuruluşlarından aktarılan ve Kurum tarafından otomatik işleme tabi tutulan sağlıkla ilgili verilerin özel kişi ve kuruluşlarla sözleşme karşılığı paylaşılacağı düzenlenmiştir. Tepkiler ve arkasından Anayasa Mahkemesinin iptal kararı üzerine bir süre sessiz kalınmıştır.

15 Mayıs 2013 yılında TBMM'ne sunulan '**Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**' nın 8. Maddesinin (h) bendinin (1) alt bendinde; İnsanların hekime, sağlık kuruluşuna gittiklerinde verdikleri kişisel bilgilerin, aldıkları sağlık hizmetine ilişkin bilgilerin, kendilerine sorulup rızaları alınmaksızın Sağlık Bakanlığı tarafından toplanması, işlenmesi ve paylaşılması, hekimlerin, her türlü özel ve kamu sağlık kuruluşuna hastalarının bütün kişisel bilgilerini Sağlık Bakanlığı'na verme mecburiyeti yasalaştırılmak istenmektedir.

Hastaların gizli kalacağı düşünülerek ve sağlık hizmeti için hekimlere verildikleri en mahrem bilgiler ile hastaya verilen sağlık hizmeti bilgileri, bilginin sahibi olan hastaya sorulmadan, özel ve kamu sağlık kuruluşlarından, hekimlerden onları mecbur tutarak toplanmak istenmektedir. Örneğin hekime anlatılan hastalık öyküsü, ruh sağlığı sorunları, hamilelik testleri, üreme sağlığı bilgileri, alkol, sigara, madde kullanımı, güzelleştirme amaçlı sağlık hizmet bilgileri gibi en yakınlarımızla bile paylaşmak istemeyeceğimiz bilgiler de bu kapsamdadır.

Bilgiler merkezileştikçe güvenlik sorunlarının da o oranda arttığı bilinmektedir. Gizliliğe çok önem verilen hallerde dahi diğer ülkelerde de sık rastlanan veri kaybı ve veri hırsızlığı gibi istenmeyen durumların yaşandığı gözardı edilemeyecek bir durumdur.

Sağlık Bakanlığının ilgili modern fişleme genelgesi ile bütün kimlik, adres, iletişim bilgileri, medeni hal, , sağlık geçmişi, özürölülük durumu, alkol-madde-sigara kullanımı, iş, meslek, öğrenim durumu, gelir durumu, hastalık şikâyetleri, hastanın öyküsü, bütün tetkik sonuçları, tetkik istenen kurumlar, hamilelik testleri, 15-49 yaş arası kadınların doğum, düşük türü ve sayıları, kadın sağlığı işlemleri, kullanılan aile planlaması yöntemi, gebelik tespiti sonuçları, son adet tarihi, babanın kan grubu, gebe olduğu tespit edilmiş olsun ya da olmasın, doğum ya da düşükle sonuçlanan tüm gebelikler, ağız ve diş sağlığı ile ilgili tüm koruyucu hekimlik, teşhis ve tedavi işlemleri ve daha pek çok bilginin depolanması ile oluşturulan veri tabanının kullanımı esnasında hasta mahremiyetinin ihlal edilmesi durumunda, insan hakları ihlalleri konusunda sicili pekte iyi olmayan ülkemiz için ulusal ve uluslararası alanda hukuki yaptırımlara neden olabilir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi koruma altına alınan özel hayat ile ilgili bilgilere meşru müdahale için yasallık şartını yeter koşul olarak kabul etmemekte, yanı sıra müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olması ve amaçla orantılı olması unsurlarını da aramaktadır. Kamu düzeni kavramı içinde yer alan genel sağlığın korunması, devlete ayırsız bir biçimde, herhangi bir hekime, sağlık kuruluşuna başvuran kişilerin, özel hayatlarına sınırsız

bir biçimde müdahale etmesine izin vermemektedir. Bu tür girişimlerin demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olduğunu Anayasa Mahkemesi de kararlaştırmıştır¹.

¹ Anayasa Mahkemesinin 20.3.2008 tarihli ve E. 2006/167, K. 2008/86 sayılı kararı

